

Teoria crítica**2015/2016**

Codi: 100304

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Jesús Adrián Escudero

Correu electrònic: Jesus.Adrian@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisites

Se recomienda el conocimiento de la lengua inglesa a nivel de comprensión lectora para tener acceso al grueso de la literatura secundaria.

Objectius**OBJETIVO GENERAL**

En esta asignatura se ofrecerá un cuadro histórico y conceptual de los principales problemas filosóficos abordados por la teoría crítica y el existencialismo, sin duda dos de las tradiciones filosóficas más importantes del siglo XX. Si bien los críticos sociales apenas prestan atención a la influencia del existencialismo francés, merece la pena considerar hasta qué punto ambas tradiciones se pueden enriquecer mutuamente.

OBJETIVOS ESPECÍFICOS

1. La comprensión de los principales problemas y conceptos utilizados por la teoría crítica y el existencialismo.
2. Habilidad para identificar, analizar y explicar conceptos y argumentos.
3. El conocimiento de los principales enfoques teóricos.
4. La familiarización con los principales textos de la tradición crítica y existencialista.
5. El correcto uso de la terminología filosófica
6. Desarrollar las habilidades argumentativas del estudiante
7. Potenciar la exposición escrita y oral de los conocimientos adquiridos
8. Tomar conciencia del potencial conceptual, analítico y metodológico que ofrecen las corrientes crítica y existencialista.
9. Establecer un diálogo entre la tradición continental y analítica a partir de problemas comunes

Competències

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Aplicar els coneixements de l'ètica als problemes morals de la societat, i valorar les implicacions sobre la condició humana dels canvis en el món de la tècnica contemporània.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en

llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Reconèixer les implicacions filosòfiques del coneixement científic
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Situar les idees i els arguments filosòfics més representatius d'una època en el seu rerefons històric i relacionar els autors més rellevants de cada època en qualsevol de les disciplines filosòfiques.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar casos històrics de fets científics.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari
4. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
5. Discriminar els trets que defineixen el lloc d'un autor en el context d'una problemàtica i reorganitzar-los en un esquema coherent.
6. Distingir els temes de rellevància filosòfica en els debats actuals
7. Distingir i contrastar textos representatius dels principals gèneres de la literatura filosòfica.
8. Documentar un tema filosòfic i contrastar-ne les fonts.
9. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
10. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
11. Explicar aspectes de la història de la ciència utilitzant la terminologia pròpia de la disciplina.
12. Explicar la importància filosòfica de la ciència contemporània i el seu àmbit d'aplicació.
13. Exposar els conceptes propis de la història de la filosofia
14. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
15. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
16. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
17. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema
18. Indicar i discutir les principals característiques del pensament definitori d'una època, emmarcant-les en el context.
19. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
20. Llegir comprensivament textos filosòfics de la història de la filosofia.
21. Organitzar el temps i els propis recursos per a la feina: dissenyar plans establint prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.
22. Participar en debats sobre qüestions filosòfiques respectant les opinions dels altres participants
23. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
24. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
25. Relacionar diversos ordres d'idees incloses en els debats filosòfics actuals.
26. Resoldre problemes de manera autònoma.
27. Resumir els arguments centrals dels grans textos contemporanis d'ètica i filosofia política.

Continguts

1. Tradició continental y tradició analítica: similitudes y diferències
2. La fenomenologia existencialista francesa
 1. Fenomenologia y existencialismo: una introducció
 2. Sartre: existencialismo y humanismo
 3. Beauvoir: la inclusió del subjecte femení
 4. Merleau-Ponty: embodiment y percepció
3. La teoria crítica
 1. Breve historia de la Escuela de Frankfurt
 2. Teoría tradicional y teoría crítica
 3. Ciencia y técnica como ideología
 4. Marcuse, Horkheimer y Adorno: crítica de la razón instrumental
 5. Apel y la ética del discurso
 6. Habermas: giro lingüístico y acción comunicativa
4. Lecturas feministas del existencialismo y la teoría crítica

Metodologia

1. Clase magistral y otras metodologías de trabajo en grupo en clase
2. Taller de escritura consistente en el seguimiento de la redacción de diferentes trabajos
3. Tutorías individualizadas o en grupos reducidos en las horas de atención
4. Asistencia y resolución de dudas por medio del Campus Virtual
5. Presentación de trabajos de grupo en clase
6. Elaboración de itinerarios personalizados y seguimiento del trabajo autónomo del estudiante
7. Aprendizaje colaborativo y cooperativo

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats a classe	7	0,28	1, 4, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 24, 25, 27
Classes teòriques	38	1,52	3, 10, 11, 13, 19, 24, 25
Discussió en grups	10	0,4	3, 11, 15, 21, 22, 23
Tipus: Supervisades			
Direcció treballs	12,5	0,5	3, 9, 12, 19, 20, 22, 27
Tutories despatx i seguiment personalitzat	10	0,4	2, 4, 5, 15, 17, 18, 19, 21, 23, 25, 26
Tipus: Autònomes			
Lectura de bibliografia obligatòria i recomanada	40	1,6	6, 7, 8, 17, 21, 25, 26, 27
Redacció treballs	25	1	14, 16, 17, 19, 23

Avaluació

La evaluación será continuada y consta de las siguientes partes:

EVALUACIÓN Puntos

1. Ejercicios prácticos 2

2. Realización de dos parciales

Parcial 1 3

Parcial 2 3

3. Presentación de trabajo en grupo 2

Información general

- Al principio del curso se comunicará el formato a seguir para la redacción del ensayo filosófico y se proporcionará una lista ampliada de lecturas recomendadas.

- En el calendario de actividades que se adjuntará al inicio del curso se indican las fechas de realización del examen escrito y de la entrega de los restantes ejercicios. Para una correcta evaluación continuada, **no se aceptarán trabajos fuera de las fichas fijadas**. Para más información, ver los criterios de reevaluación.

- Cualquier cambio en las fechas de evaluación o de los contenidos se avisará con suficiente tiempo de antelación tanto en clase como por medio del Campus Virtual. El **Campus Virtual** es el **medio de comunicación oficial de la asignatura**, por lo que se recomienda encarecidamente **consultarlo de manera sistemática cada semana** para estar al corriente de las modificaciones que se pudieran producir a lo largo del semestre.

- La asistencia a clase es altamente recomendable, dado que una parte de la evaluación del curso se basa en la colaboración activa de los miembros de los grupos de trabajo. Las actividades de grupo se irán concretando en el transcurso de la asignatura y se anunciarán con suficiente tiempo de antelación en clase y en el Campus Virtual.

ALUMNAS/OS NO EVALUABLES

Los/las estudiantes que no se presenten **al menos a uno de los dos exámenes parciales no serán evaluados** al final del curso, a menos que se pongan contacto con el responsable de la asignatura con **el suficiente de tiempo de antelación** para considerar una forma de evaluación alternativa consensuada entre el profesor y el/la estudiante.

Criterios de REEVALUACIÓN

Sólo pueden presentarse a la reevaluación aquellos estudiantes que hayan entregado los ejercicios prácticos y la definición de conceptos.

Fecha de reevaluación: por determinar.

ADVERTENCIA - LOS ESTUDIANTES QUE DESEEN PRESENTARSE A LA REEVALUACIÓN TIENEN QUE PONERSE EN **CONTACTO ELECTRÓNICO** CON EL PROFESOR DE LA ASIGNATURA AL MENOS CON **CUATRO SEMANAS DE ANTELACIÓN** A LA FECHA ESTABLECIDA. POR FAVOR, NO OLVIDÉIS ENVIARME UN CORREO ELECTRÓNICO AL

- Campus Virtual o

- Mi correo institucional: jesus.adrian@uab.cat

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Definició de conceptes	25%	2	0,08	2, 16, 21, 23
Parcials	50%	3,5	0,14	1, 13, 18, 25
Seguiment treballs	25%	2	0,08	21, 23, 26

Bibliografia

Bibliografía primaria

Adorno, Th. Y Horkheimer, M. (1994). *Dialéctica de la Ilustración*. Madrid: Trotta.

Beauvoir, S. (1994). *El segundo sexo*. Madrid: Cátedra.

Habermas, J. (1992). *Ciencia y técnica como "ideología"*. Madrid: Tecnos.

Habermas, J. (1994). *Teoría de la acción comunicativa: complementos y estudios*. Madrid: Cátedra. (Selección de textos)

Merleau-Ponty, M. (1988). *Fenomenología de la percepción*. Barcelona: Península. (Selección de textos)

Sartre, J.P. (2009). *El existencialismo es un humanismo*. Buenos Aires: Edhasa.

Al inicio del curso se indicarán las paginas y/o los capítulos que resultan de lectura obligatoria y recomendable.

Bibliografía secundaria

Boladeras, M. 1996). *Comunicación, ética y política. Habermas y sus críticos*. Madrid: Tecnos.

Cortina, A. 1992). *Crítica y utopía. La Escuela de Frankfurt*. Madrid: Cincel.

Dreyfus, H. y Wrathall, M. (eds.) (2009). *A Companion to Phenomenology and Existentialism*. Oxford: Blackwell.

McCarthy, Th. (1992). *Ideales e ilusiones. Reconstrucción y deconstrucción en la teoría crítica*. Madrid: Tecnos.

Habermas, J. (1989). *El discurso filosófico de la modernidad*. Madrid: Taurus.

Al inicio del curso se facilitará una bibliografía más extensa por temas y autores.

También se ofrecerá una lista alternativa de lecturas obligatorias y recomendadas.